

Voor de tweede wereldoorlog was Nederland een imperiale mogendheid met overzeese rijkdelen in 'de Oost' en 'de West'. De overzeese inwoners van het Koninkrijk der Nederlanden waren in het bezit van de Nederlandse nationaliteit, als Nederlands staatsburger of Nederlands onderdaan. Ze stonden ook wel bekend als rijksgenoten. Als gevolg van dekolonisatie en andere ontwikkelingen na 1945 nam de migratie vanuit de (voormalige) rijkdelen naar Nederland toe. Inmiddels telt de Nederlandse samenleving ongeveer één miljoen Nederlanders die (deels) een connectie hebben met de één van de (voormalige) overzeese rijkdelen.

De reflecties van de Tweede Kamer en de Nederlandse regering op de komst naar en aanwezigheid van deze postkoloniale burgers in Nederland staan in deze studie centraal. Hoe hebben Nederlandse politici in de naoorlogse periode (1945-2005) gedacht en gesproken over het nationale toebehoren van Indische, Surinaamse, Molukse en Antilliaanse Nederlanders en hoe vonden die opinies hun weg naar wetgeving en beleid? Ging de vanzelfsprekende Nederlandse aanwezigheid in de overzeese rijkdelen gepaard met een even vanzelfsprekende opname van postkoloniale burgers uit die gebieden in Nederland? Betekende het formele Nederlanderschap van deze burgers dat politici hen in de periode na 1945 ook als lid van het Nederlandse volk beschouwden?

Deze vragen zijn geanalyseerd aan de hand van politieke debatten over nationaliteit, toelating en integratie/inburgering. Het historische perspectief illustreert hoe het idee over de Nederlandse natie, over de 'echte' en de 'onechte' Nederlander, in de loop der jaren van betekenis is veranderd. Daarmee sluit deze studie aan bij actuele debatten over Nederlands burgerschap. Hoe verhoudt het idee over de Nederlandse natie zich tot de recente politieke debatten over 'wij' en 'zij'? Herhaalt de geschiedenis zich?

ISBN 978 90 5170 779 3

GUNO JONES

TUSSEN ONDERDANEN, RIJKSGENOTEN EN NEDERLANDERS

Tussen Onderdanen, Rijksgenoten en Nederlanders

Nederlandse politici over burgers uit Oost & West en Nederland
1945-2005

Guno Jones